

OBSAH

Slovo úvodem	9
1. Kontrastivní lingvistika, translologie a korpusová lingvistika	12
<i>Anna Čermáková</i>	
1.1 Úvod	12
1.2 Kontrastivní lingvistika	13
1.3 Korpusová translologie	16
1.4 Konvergence kontrastivní lingvistiky a translologie: korpusová data	18
1.5 <i>Tertium comparationis</i> , metodologie a výhled do budoucna	20
2. Vazby kauzativní a vazby experienciální: paralely anglického slovesa <i>have se</i> sekundární predikací	24
<i>Michaela Martinková</i>	
2.1 Úvod	24
2.2 Teoretická východiska	24
2.3 Dosavadní korpusový výzkum	27
2.4 Předpokládané překladové protějšky	29
2.4.1 Metodologie	31
2.4.2 Analýza dat	32
2.5 Závěry	45
3. Překladové protějšky jako ukazatele hranic a významu lexikálních jednotek: kontrastivní pohled na anglickou konstrukci <i>,come VERB-ing‘</i>	48
<i>Markéta Malá</i>	
3.1 Úvod	48
3.2 Korpus a metodologie	48
3.3 Vzorec <i>,come VERB-ing‘</i>	49
3.4 Kontrastivní pohled na konstrukci <i>,come VERB-ing‘</i>	50
3.4.1 Syntaktické vzorce se slovesem <i>come</i>	50
3.4.2 Vzorec <i>,come (ADV)‘</i>	51
3.4.3 Vzorec <i>,come VERB-ing‘</i>	52
3.4.4 Vzorec <i>,come NOMPRED‘</i>	54
3.4.5 Vzorec <i>,come to VERBINF‘</i>	55
3.4.6 Vzorce <i>,come and VERB‘</i> a <i>,come VERBZÁKL‘</i>	56
3.4.7 České překladové protějšky jako ukazatele rozsahu a významu konstrukcí se slovesem <i>come</i>	56
3.5 Jiné způsoby vyjádření pohybu směrem k deiktickému centru: anglické protějšky českých pohybových sloves s předponou <i>při-</i>	57
3.6 Další pohybová slovesa ve vzorci <i>,VERB VERB-ing‘</i>	59
3.7 Závěry	61

4. Česká deminutiva nejmenných slovních druhů s přihlédnutím k jejich protějškům v němčině a angličtině	64
<i>Tomáš Káňa</i>	
4.1 Úvod	64
4.2 Vymezení deminutiv	64
4.3 Data a metodologie	66
4.3.1 Postup rešerší	67
4.3.2 Využití paralelního korpusu a kontrastivní analýza	67
4.4 Deminutiva okrajových slovních druhů	68
4.4.1 Zájmena	68
4.4.2 Číslovky	72
4.4.3 Předložky, spojky a částice	78
4.4.4 Citoslovce	81
4.5 Závěr	90
5. Identifikace posunů ve slovnědruhovém příslušnosti: nejen na paralelních korpusech	95
<i>Olga Richterová</i>	
5.1 Úvodem	95
5.2 Předložky a prepozicionalizace: vymezení tématu	97
5.2.1 Základní rysy předložek	97
5.2.2 Prepozicionalizace v češtině: výběrový přehled dosavadního bádání	98
5.2.3 Slovesné formy již identifikované jako předložky	99
5.3 Identifikace dalších možných prepozic slovesného původu	101
5.3.1 Participiální formy: kategoriální příslušnost	101
5.3.2 Identifikace kandidátů prepozicionalizace	102
5.4 Participiální lemmata podržující slovesnou valenci – kandidáti prepozicionalizace identifikovaní pomocí P-kolokací	110
5.4.1 Prověření kandidátů pomocí kolokací založených na asociačních mírách	112
5.4.2 Kolokační analýza forem na <i>-oucí</i> a <i>-ící</i> : předběžní kandidáti prepozicionalizace	114
5.5 Další analýza identifikovaných kandidátů prepozicionalizace	115
5.5.1 Distribuce kandidátů v jazyce překladů	115
5.5.2 Žánrová a textově-typová distribuce kandidátů	116
5.5.3 Překladové ekvivalenty: jakou naznačují slovnědruhovou příslušnost?	119
5.5.4 Celkové porovnání výsledků analýzy šesti kandidátů prepozicionalizace na <i>-oucí/ící</i> v korpusu <i>Acquis</i>	133
5.5.5 Výskyt bez koncovek: porovnání korpusů <i>Acquis</i> a <i>SYN2010</i>	134
5.6 Srovnání kolokací a analýzy překladových ekvivalentů	135
5.6.1 Problematika českých tvarů na <i>-cí</i> v porovnání s angličtinou a němčinou	136
5.6.2 Pořadající funkce v rámci textu v češtině	139
5.7 Shrnutí postupu, výsledků a nástin dalších kroků	141
5.7.1 Shrnutí postupu	141
5.7.2 Výsledky	141

5.7.3	Výhledy	143
6.	Uvozovací slovesa v překladech třech různých jazyků	145
	<i>Lenka Fárová</i>	
6.1	Úvod	145
6.2	Překladové univerzálie	146
6.3	Uvozovací slovesa v jednotlivých jazycích – výchozí stav	147
6.3.1	Čeština	148
6.3.2	Angličtina	149
6.3.3	Finština	150
6.4	Data: překladové subkorpusy	150
6.4.1	Subkorpus 6en	150
6.4.2	Subkorpus 3cs	151
6.5	Překlady nejfrekventovanějších uvozovacích sloves	152
6.5.1	Sonda č. 1 – anglický originál	152
6.5.2	Sonda č. 2 – český originál	156
6.5.3	Nejfrekventovanější uvozovací slovesa – shrnutí	156
6.6	Překlady dalších uvozovacích sloves	157
6.7	Závěr	159
7.	Jazyk dětské literatury: kontrastivní srovnání angličtiny a češtiny	162
	<i>Anna Čermáková a Lucie Chlumská</i>	
7.1	Úvod	162
7.2	Dětská literatura a jazyk	162
7.3	Dětská literatura a překlad	165
7.4	N-gramy v korpusové lingvistice	167
7.5	Metodologie a data	168
7.5.1	Kontrastivní srovnání	168
7.5.2	Data	170
7.5.3	Extrakce n-gramů	171
7.5.4	Klasifikace n-gramů	173
7.6	Analýza n-gramů	173
7.6.1	N-gramy v nepřekladové literatuře	173
7.6.2	N-gramy v překladové dětské literatuře	175
7.6.3	Srovnání trigramů v překladové a nepřekladové dětské literatuře	177
7.6.4	N-gramy v anglické dětské literatuře	180
7.6.5	Případové studie některých n-gramů s místním významem	181
7.7	Závěr	183
8.	Za hranice věty: analýza změn v segmentaci na věty v překladových textech na základě francouzsko-českého paralelního korpusu	188
	<i>Olga Nádvorníková a Jovanka Šotolová</i>	
8.1	Úvod	188
8.2	Výzkum interpunkce v kontextu výzkumu překladových univerzálií	189
8.3	Kodifikace interpunkce ve francouzštině a v češtině	192

8.3.1	Vymezení a popis interpunkčních znamének	192
8.3.2	Kodifikace a praxe	195
8.3.3	Mýty	196
8.4	Kvantitativní analýza segmentace na věty ve francouzštině a v češtině	199
8.4.1	Výskyt interpunkce ve vyvážené části srovnatelného korpusu <i>Jerome</i>	199
8.4.2	Výskyt interpunkce ve francouzských a českých jednojazyčných korpusech	202
8.4.3	Výskyt interpunkce ve francouzsko-české a česko-francouzské části paralelního korpusu <i>InterCorp</i>	205
8.5	Analýza změn v interpunkci na konkrétních výskytech	215
8.5.1	Přehled změn v interpunkci v IT–FR–CS a IT–CS–FR	216
8.5.2	Analýza konkrétních změn	218
8.6	Závěr	231
9.	(Ne)typické slovní kombinace v českých překladech a možnosti jejich zkoumání	235
	<i>Lucie Chlumská</i>	
9.1	Úvod	235
9.2	Přehled dosavadního výzkumu v oblasti víceslovných kombinací v překladu	236
9.2.1	Normalizace	236
9.2.2	Hypotéza o jedinečných jednotkách	239
9.3	Data a metodologie	240
9.3.1	Korpus <i>Jerome</i> a zastoupené textové typy	240
9.3.2	Postup při extrakci n-gramů	241
9.4	Analýza slovních kombinací na základě n-gramů	242
9.4.1	Slovní kombinace typické pro překlady	243
9.4.2	Slovní kombinace typické pro nepřeklady	244
9.5	Analýza kolokačních vzorců vybraných substantiv	245
9.5.1	Srovnání kolokačních vzorců v překladové a nepřekladové beletrii	246
9.5.2	Srovnání kolokačních vzorců v překladové a nepřekladové odborné literatuře	255
9.6	Závěr	264
	Slovníček	267
	Bibliografie	271